

“အမျိုးသားပညာရေး ဥပဒေ” အပေါ် သုံးသပ်ချက်

ဒေါက်တာ သိန်းလွင် (NNER)

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေကို ကျောင်းသားများ၏ ပညာရေးလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီစေရန် လည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီကျင့်စဉ် များနှင့် ကိုက်ညီ စေရန်လည်းကောင်း၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစား တန်ဖိုးထားမှု အရလည်းကောင်း ပြန်လည် ပြင်ဆင်နိုင်ရန် အတွက် အောက်ပါ အကြံပြုချက် များကို တင်ပြ အပ်ပါသည်။

အဓိကအကြံပြုချက်များမှာ

- (၁) ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်
- (၂) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးကလေးငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့်ပညာရေးလိုအပ်ချက်များအရ မိခင် ဘာသာစကားအခြေပြု ဘာသာစကား (၃)မျိုး စနစ်ကျင့်သုံးရန်
- (၃) မသန်စွမ်းကလေးများ၏ပညာရေးလိုအပ်ချက်အရလည်းကောင်း၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစား သောအားဖြင့်လည်းကောင်း ကလေးအားလုံးအတူအကွ ပညာသင်ကြားရေး (Inclusive Education) စနစ်ကျင့်သုံးရန်
- (၄) ဆရာများ၏လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကိုလေးစားတန်ဖိုးထားပြီး အရည်အချင်းမြင့်မား အောင်ဆောင်ရွက်ရန်
- (၅) ကျောင်းသားများ၏လွတ်လပ်စွာစဉ်းစားတွေးခေါ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပိုင်ခွင့် နှင့် လွတ်လပ်စွာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့်များကို အာမခံရန်
- (၆) ကျောင်းအလိုက် (သို့မဟုတ်) ဒေသအလိုက်လွတ်လပ်စွာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဖွံ့ဖြိုးခွင့်ရှိရန်
- (၇) ကျောင်းသားများ၏သင်ယူမှုကို တိုးတက်စေသော သင်ကြားနည်းစနစ်နှင့် စစ်ဆေးနည်း စနစ်များကျင့်သုံးရန်
- (၈) ပညာရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူများတွင် လူမှုရေးတရားမျှတမှု (social justice)၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ (human dignity)၊ နှင့် လွတ်လပ်ခွင့် (freedom) တို့ကို ထည့်သွင်းရန်
- (၉) ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍတွင် GDP ၏ ၄-၆ % (သို့မဟုတ်) တနိုင်ငံလုံးအသုံးစရိတ်၏ ၁၅-၂၀ % ကို ပညာရေးအသုံးစရိတ်အဖြစ်သတ်မှတ်ရန်

အထက်ပါ အကြံပြုချက်များအတွက် ရှင်းလင်းဆွေးနွေးချက်များကို အောက်တွင်ဖော်ပြထား ပါသည်။

(၁) ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေတွင် ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အခန်း (၄) အမျိုးသား ပညာရေးကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် အခန်း (၁၁) ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် ကြီးကြပ်မှုတို့တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုဒ်မ (၆) ပိုဒ်ခွဲ (ခ)တွင် “အမျိုးသားပညာရေး ရည်မှန်း ချက်များကို

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဥပဒေနှင့်အညီ လိုအပ်သော ကော်မတီ (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့အစည်းများကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်း” ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤ ဖော်ပြချက်သည် ဒီမိုကရေစီကျင့်စဉ်ကို ဆန့်ကျင်နေပြီး အထက်မှ အောက်သို့ အာဏာစီးဆင်း သည့် (top-down) အုပ်ချုပ်ရေးပုံစံဖြစ်နေပါသည်။ အောက်ခြေမှအဆင့်ဆင့် ရွေးချယ်တင် မြှောက်သော (bottom-up) ပုံစံဖြစ်သင့်ပါသည်။

ဥပမာအနေဖြင့် ပုဒ်မ (၂၇) တွင် “ကော်မရှင်သည် အဆင့်မြင့်ပညာရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်များကို လိုအပ်သလိုညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရပ်တည်သော အဆင့်မြင့်ပညာပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးရမည်” ဟုဖော်ပြ ထားပါသည်။ တက္ကသိုလ်များပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရန်လိုအပ်လျှင် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်း ခွင့်ရ တက္ကသိုလ် အသီးသီးမှကိုယ်စားလှယ်များပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရန်သာဖြစ်သင့်ပါသည်။ အထက်မှ ဖွဲ့စည်းပေး သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် မလိုအပ်ပါ။

ပုဒ်မ (၅၆) ပိုဒ်ခွဲ (က)တွင် “ဝန်ကြီးဌာန၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာ ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီတို့သည် သက်ဆိုင်ရာအဆင့်မြင့်ပညာကျောင်းများကို ဤဥပဒေ၊ တည်ဆဲ ဥပဒေတို့နှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲရမည်” ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ အထက်မှ စီမံခန့်ခွဲရမည်ဟု ဖော်ပြထား သဖြင့် တက္ကသိုလ်များ၏ ကိုယ်ပိုင် ပြဌာန်းခွင့်ဆုံးရှုံးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုဒ်မ (၅၇) ပိုဒ်ခွဲ (က) တွင်လည်း “အခြေခံပညာအဆင့် ကျောင်းများ၏စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ကြီးကြပ်မှု တို့ကို ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတို့ကဆောင်ရွက်ရမည်” ဟုဖော်ပြထားရာ ပညာ ရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အခြေခံပညာကျောင်း ဆရာများနှင့်တကွ ဒေသခံ များ၏ ပါဝင်နိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးသွားပါသည်။ ဤအချက်သည် နိုင်ငံသားများ၏ပါဝင်ခွင့်နှင့် ပညာရေး ဆိုင်ရာအခွင့်အရေး (citizen participation and the rights to education) ကို တားဆီး ပိတ်ပင်ရာရောက်ပါသည်။

ဝန်ကြီးဌာနနှင့်တကွ အစိုးရအဖွဲ့၏ တာဝန်သည် ကျောင်းအသီးသီး၏ကိုယ်ပိုင်စီမံခန့်ခွဲသော ပညာရေးလုပ်ငန်းများအောင်မြင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောပံ့ပိုးမှုများပေးရန်နှင့် အခွင့်အရေးများ ကို ဥပဒေနှင့်အညီကာကွယ်ပေးရန်သာ တာဝန်ယူသင့်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲခွင့်ကို သက်ဆိုင်ရာ ကျောင်းများသို့လွှဲအပ်သင့်ပါသည်။ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီ (school governing committee) ဖြင့်စီမံခန့်ခွဲသည့် စနစ်မျိုး ဖြစ်သင့်ပါသည်။

၂။ တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားများ

ကလေးများ၏မိခင်ဘာသာစကား (ကလေးများကျွမ်းကျင်သော ဘာသာစကား) ကိုအခြေပြု သော ဘာသာစကား (၃) မျိုးစနစ်ကျင့်သုံးရန် အကြံပြုပါသည်။ ကလေးများ၏ပညာရေး လိုအပ်

ချက်အရ အကြံပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မိမိကျွမ်းကျင်သောဘာသာစကားကို အခြေပြု၍ သင်ယူခွင့် ရရှိသဖြင့် ကလေးများကျောင်းတွင် ပျော်ရွှင်ခြင်း၊ သင်ကြားသောဘာသာရပ်များကို နားလည် ခြင်း၊ မိမိဘာသာစကား၏တည်ဆောက်မှုနှင့်အသုံးဝင်မှုကို နားလည်သွားသဖြင့် အခြားဘာသာ စကားများ (မြန်မာ၊အင်္ဂလိပ် စသည်) တို့ကိုသင်ယူရန် လွယ်ကူခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူး များရရှိပါသည်။

ပုဒ်မ (၄၃) တွင် “မြန်မာဘာသာ (သို့မဟုတ်) အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာဘာသာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ နှစ်ဘာသာတွဲ၍ဖြစ်စေ သင်ကြားနိုင်သည်” ဟုဖော်ပြထားသည်။ အခြား တိုင်းရင်းသားဘာသာများကို သင်ကြားရေးမဏ္ဍိုင်အဖြစ်အသုံးပြုခြင်းကို တားဆီးထားပါသည်။

ပုဒ်မ (၄၄) တွင် “တိုင်းဒေသကြီး (သို့မဟုတ်) ပြည်နယ်များတွင် တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ဘာသာစကားသင်ကြားမှုကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး (သို့မဟုတ်) ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ အစီအစဉ်ဖြင့် အခြေခံပညာမူလတန်းအဆင့်မှစတင်၍ အကောင်အထည်ဖော်ပြီး အဆင့်ဆင့် တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်” ဟုဖော်ပြထားသည်။ ဤဖော်ပြချက်သည် တိုင်းရင်းသားဘာသာ စကားများကို ဘာသာရပ်တစ်ခုအနေဖြင့်သာခွင့်ပြုပြီး မိခင်ဘာသာစကားအခြေပြု ဘာသာစကား စုံသင်ကြားရေး (Mother Tongue Based Multilingual Education) မဟုတ်ပါ။ အကြံပြုလို သည်မှာ ရှေးဦးကလေး ပညာရေးအဆင့်တွင် မိခင်ဘာသာစကား ၁၀၀% ၊ မူလတန်းအောက် ဆင့်တွင် မိခင်ဘာသာစကား ၆၀ % နှင့် မြန်မာနှင့်အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား တို့အတွက် ၄၀% ၊ မူလတန်းအထက်ဆင့်တွင် မိခင်ဘာသာစကား ၄၀% နှင့် မြန်မာနှင့်အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားတို့ အတွက် ၆၀% စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်တိုးချဲ့သင်ကြား သင့်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားများစွာရှိသော နိုင်ငံအနေဖြင့် မည်သည့်တိုင်းရင်းသားဘာသာ စကား ကို သင်ကြားရေးမဏ္ဍိုင်စကားအဖြစ်သတ်မှတ်ရန် ကိစ္စအတွက် ကျောင်းအလိုက်ဆုံးဖြတ်ခွင့် ရှိ သင့်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကရင်ကလေးများတက်ရောက်သောကျောင်းတွင် ကရင်-မြန်မာ- အင်္ဂလိပ်၊ မွန်ကလေးများတက်ရောက်သောကျောင်းတွင် မွန်-မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် စသည် ဖြင့် သင် ကြားပေးနိုင်ပါသည်။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးအစရှိသည့် မြို့ကြီးများတွင် မွေးဖွားကြီးပြင်း လာကြသော ကလေးများသည် တိုင်းရင်းသားများဖြစ်စေကာမူ မြန်မာစကားကို ကျွမ်းကျင်မှုရှိသဖြင့် မြို့ ကျောင်း အများစုတွင် မြန်မာဘာသာကို သင်ကြားရေးမဏ္ဍိုင်အဖြစ် အသုံးပြုပြီး၊ လူဦးရေများ သော တိုင်းရင်းသားကလေးများအတွက် လိုအပ်ပါက အဆိုပါတိုင်းရင်းသားကလေးများ၏ ဘာ သာစကားကို အထူးပြုသော ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ပါသည် (ဥပမာ- ရှမ်း-မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်)။

(၃) အားလုံး အကျုံးဝင်ပညာရေး (Inclusive Education)

ကလေးများ၏ပညာရေးအခွင့်အရေး (rights-based) ကိုအခြေခံလျက် တန်းတူညီမျှမှု (equity) နှင့် ကလေးအားလုံးအတူတကွသင်ကြားနိုင်ရေး (inclusion) တို့သည် နိုင်ငံတကာ၏ ၂၀၁၅

အလွန် အားလုံးအတွက်ပညာရေးဆိုင်ရာ သဘောထားဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အမျိုးသား ပညာရေးဥပဒေ ပုဒ်မ (၂) ပိုဒ်ခွဲ (ဘ) အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်တွင် လည်း ကောင်း၊ ပုဒ်မ (၄) ပိုဒ်ခွဲ (ဂ) ပညာရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူတွင်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ (၃၇) ကျောင်း အမျိုးအစား ဖော်ပြချက် တွင်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ (၄၁) ပိုဒ်ခွဲ (ခ) သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်တွင် လည်း ကောင်း နိုင်ငံတကာပညာရေးသဘောထားဖြစ်သော “ပညာရေးအခွင့် အရေး၊ တန်းတူညီမျှမှု နှင့်အတူတကွ သင်ကြားပိုင်ခွင့်” တို့ပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။ မသန်စွမ်းအမျိုး အစားအလိုက် ခွဲခြား သင်ကြားသည့် “အထူးပညာရေးအစီအစဉ်” ကိုသာဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအထူးအစီအစဉ်သည် မသန်စွမ်းကလေးများကို အခြားကလေးများနှင့်ခွဲခြားခြင်း (exclusion) ဖြစ်နေပါသည်။ ဤ အချက်ကို ပြင်ဆင်ရန် ထပ်မံတိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

(၄) ဆရာများ၏ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့်ဂုဏ်သိက္ခာ

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူများထဲမှ ပုဒ်မ (၄) ပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် “ပညာရေးဝန်ထမ်းအားလုံး၏အရည်အသွေးနှင့် လူမှုဘဝမြှင့်တင်ရေးကို အလေးထားဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်ကာ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက် နိုင်မှုနှင့် ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူတတ်မှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးလာမှုအပေါ် မူတည်၍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချ သည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးရေး” ဟုဖော်ပြထားသည်။ ဆရာများ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန် လာမှသာ ဗဟိုချုပ် ကိုင်မှုစနစ်ကိုလျော့ချမည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ဆရာများ ကိုယ်ကျင့်တရား မကောင်းသေး၍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုဆက်လက်ထားရှိမည်ဟု ဆိုလိုရာရောက်သည်။ ဤအချက် သည် ဆရာများကို ဖော်ကားရာရောက်နေပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုစနစ်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျင့်သုံး ခဲ့သဖြင့် ဆရာ များ၏ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်နှင့်တီထွင်ဖန်တီးခွင့်များ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရာတွင် ဆရာများ၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ခွင့် နှင့် တီထွင် ဖန်တီးခွင့်များကို ပေးရပါမည်။ ပညာရေးဌာနမှ ဆရာများ၏အရည်အသွေးမြင့်မားရန် ဆောင်ရွက် ပေးရပါမည်။

(၅) ကျောင်းသားများ၏လွတ်လပ်ခွင့်

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေတွင် ကျောင်းသားများ၏လွတ်လပ်စွာ စဉ်းစားတွေးခေါ်ခွင့်၊ လွတ်လပ် စွာစုဝေးခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုပိုင်ခွင့် နှင့် လွတ်လပ်စွာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖွဲ့စည်း ခွင့်များကို ဖော်ပြထားသင့်ပါသည်။ အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ ပုဒ်မ (၂) ပိုဒ်ခွဲ (ဆ) တွင် “အမျိုးသားပညာရေး ဆိုသည် မှာ ဘက်စုံအတွေးအခေါ်မှန်ကန်၍ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေးသို့ လမ်းညွှန်ပို့ဆောင် နိုင်စွမ်းရှိသည့် ပညာရေးကို ဆိုလိုသည်” ဟုဖော်ပြထား ပါသည်။ “ဘက်စုံအတွေးအခေါ်မှန်ကန်” ဆိုသည့်အစား “လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်” ဟုပြင်ဆင်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ လွတ်လပ်စွာ စုဝေး ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် တို့သည် အခြေခံ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ဖြစ်ပါ သည်။

(၆) သင်ရိုးညွှန်းတမ်းလွတ်လပ်ခွင့်

ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွင် ကျောင်းအလိုက် (သို့မဟုတ်) ဒေသအလိုက် လွတ်လပ်စွာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဖွံ့ဖြိုးခွင့်ကို အာမခံသင့်သည်။ အမျိုးသားပညာရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ (၃၉) ပိုဒ်ခွဲ (စ) နှင့် (ဆ) တို့တွင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းစံများထားရှိရေးနှင့် သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းစံကို အခြေခံ၍ သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဒေသအလိုက်လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်ခွင့်ရှိရေးဟု ပါရှိသဖြင့် အားတက် ဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း အစိုးရအဖွဲ့မှရေးဆွဲထားသည့် အခြေခံ ပညာရေးဥပဒေ (မူကြမ်း)၏ ပုဒ်မ (၈) တွင် အစိုးရအဖွဲ့သည် အမျိုးသားပညာရေး ကော်မရှင်၏ အောက်တွင် အခြေခံပညာရေး ကောင်စီကိုဖွဲ့စည်းရန်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ (၁၃) တွင် အထက်ပါ အခြေခံပညာရေးကောင်စီ သည် အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ ကို ဖွဲ့စည်းရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် ကျောင်းသုံးစာအုပ်များကို အစိုးရမှ ရေးဆွဲရမည်ဟု ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဖော်ပြချက် သည် ကျောင်းအလိုက် (သို့မဟုတ်) ဒေသအလိုက် လွတ်လပ်စွာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဖွံ့ဖြိုးခွင့် ကို အသိအမှတ်မပြု။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသားပညာရေး ဥပဒေသည် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းလွတ်လပ်ခွင့်ကို အာမခံသင့်သည်။

(၇) သင်ကြားခြင်း၊ သင်ယူခြင်းနှင့်စစ်ဆေးခြင်း

ကျောင်းသားများ၏သင်ယူမှုကိုတိုးတက်စေသော သင်ကြားနည်းစနစ်နှင့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း တို့ကိုလည်း အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေတွင်ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အစိုးရအဖွဲ့မှ ရေးဆွဲထားသည့် အခြေခံပညာရေးဥပဒေ (မူကြမ်း) ပုဒ်မ (၂၁) ပိုဒ်ခွဲ (က)တွင် “ကျောင်းသားဗဟိုပြုချဉ်းကပ်နည်းကို အလေးထား၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်” ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ ကျောင်းသားများ ပညာသင်ယူရာတွင် သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှုနည်းလမ်း အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ ဥပမာ- စူးစမ်းလေ့လာသင်ယူမှု (enquiry-based learning)၊ သုတေသန ပြုလေ့လာမှု (research-based learning)၊ ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အခြေခံသော သင်ယူမှု (brain-based learning)၊ ဆရာဦးဆောင်သောသင်ကြားမှု (teacher’s guidance) စသည်တို့ဖြစ်ပါ သည်။ သင်ကြားမှု တစ်မျိုးတည်းကိုသာ ဥပဒေတွင် မပြဌာန်းသင့်ပါ။ နည်းစနစ် အားလုံးကို လွှမ်းမိုး၍ သည့် “သင်ယူမှုကို ဗဟိုပြုသော” နည်းစနစ်များကို ကျင့်သုံးမည်ဟု ဖော်ပြလျှင် လုံ လောက်ပါသည်။

ကျောင်းသားများ၏တတ်မြောက်မှုစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရ၏အခြေခံ ပညာ ရေးဥပဒေ (မူကြမ်း) ပုဒ်မ (၂၂) တွင် ယခင်နည်းဟောင်းများဖြစ်သော အဆုံးသတ် ရလဒ် ကို စစ်ဆေးသည့် (summative assessment) စနစ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျောင်းသားများ၏ သင်ယူမှုကို တိုးတက်စေသောစစ်ဆေးနည်း (formative assessment) ကို အကြံပြုလိုပါသည်။ အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေတွင် ကျောင်းသားများ၏သင်ယူမှုကို တိုးတက်စေသော သင်ကြားနည်း စနစ်နှင့် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နည်းစနစ်များ ကို ဖော်ပြထားသင့်ပါသည်။

(၈) ပညာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီ ပါတီစုံစနစ်ကို ကျင့်သုံးနေပြီဖြစ်၍ လူအများနှင့်ကိုက်ညီသည့် အခြေခံမူများဖြစ်သော လူမှုရေးတရားမျှတမှု၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်တို့ကို ပညာရေး ဆိုင်ရာ အခြေခံမူတွင် ထည့်သွင်းသင့်ကြောင်း အကြံပြုအပ်ပါသည်။

(၉) ဘဏ္ဍာရေး

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ၏ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍတွင် အားလုံးအတွက် ပညာရေး (Education for All) နိုင်ငံတကာ ရည်မှန်းချက်နှင့် The Muscat Agreement 2014, UNESCO အရ ဂျီဒီပီ (Gross Domestic Product) ၏ ၄% မှ ၆% အထိ (သို့မဟုတ်) တစ်နိုင်ငံလုံး၏အသုံးစရိတ် (National Budget) ၏ ၁၅% မှ ၂၀% အထိ ပညာရေးအသုံးစရိတ် အဖြစ် အမျိုးသားပညာရေး ဥပဒေတွင် အတိအလင်း ဖော်ပြ သင့်ကြောင်း အကြံပြုအပ်ပါသည်။

ဒေါက်တာ သိန်းလွင် (NNER)

၂၀၁၄ ဒီဇင်ဘာလ (၃) ရက်